

Bruxelles, 18.3.2021.
COM(2021) 126 final

IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU
o kratkoročnim statistikama kako se zahtijeva člankom 14. stavkom 2. Uredbe Vijeća
(EZ) br. 1165/98

IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

o kratkoročnim statistikama kako se zahtijeva člankom 14. stavkom 2. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1165/98

1. Uvod

Europskim kratkoročnim poslovnim statistikama (STS) osigurava se sveobuhvatan skup pokazatelja koji, među ostalim, obuhvaćaju proizvodnju, ukupni prihod, vrijednost *outputa* (često pod nazivom „proizvodne cijene”), broj zaposlenih osoba, radne sate i bruto plaće. Ti su kratkoročni statistički pokazatelji podijeljeni u četiri glavna gospodarska područja: industrija, graditeljstvo, trgovina na malo i usluge (osim financijskih i javnih usluga). U tablici 1. prikazan je njihov pregled.

Tablica 1.: Kratkoročni statistički pokazatelji

Industrija	Graditeljstvo	Trgovina na malo	Ostale usluge
Industrijska proizvodnja	Proizvodnja u sektoru graditeljstva – graditeljstvo – građevinarstvo	–	–
Ukupni industrijski prihod, na domaćem i inozemnom tržištu (u europodručju i izvan njega)	–	Ukupni prihod u trgovini na malo	Ukupni prihod u (ostalim) uslužnim djelatnostima
–	Građevinske dozvole – broj stanova – kvadratni metri korisnog podnog prostora	–	–
Broj zaposlenih osoba	Broj zaposlenih osoba	Broj zaposlenih osoba	Broj zaposlenih osoba
Radni sati	Radni sati	Radni sati	Radni sati
Bruto plaće i nadnice	Bruto plaće i nadnice	Bruto plaće i nadnice	Bruto plaće i nadnice
Vrijednost industrijskog <i>outputa</i> , na domaćem i inozemnom tržištu (u europodručju i izvan njega)	Vrijednost <i>outputa</i> u sektoru graditeljstva / troškovi izgradnje	Opseg trgovine na malo	Vrijednost <i>outputa</i> (drugih) usluga
Industrijske uvozne cijene (u europodručju i izvan njega)	–	–	–

Pravna je osnova za kratkoročne poslovne statistike Uredba Vijeća (EZ) br. 1165/98¹ („Uredba o STS-u”). U skladu s člankom 14. stavkom 2. te uredbe, Komisija Europskom parlamentu i Vijeću mora podnijeti izvješće o statističkim podacima koji su sakupljeni na temelju te uredbe, posebno o njihovoj važnosti i kvaliteti te reviziji pokazatelja. Izvješće se bavi i pitanjima troškova statističkog sustava i opterećenja za poduzeća koji nastaju zbog Uredbe o STS-u u odnosu na njezine koristi.

Ovo izvješće nadovezuje se na izvješća koja su podnesena u siječnju 2003., lipnju 2008., lipnju 2011., lipnju 2014. i kolovozu 2017.².

U odjeljku 2. navode se uporabe kratkoročnih statistika i njihovo značenje za ključne europske politike i usmjeravanje europske monetarne politike. Upućuje se i na glavna kretanja u području kratkoročnih statistika nakon posljednjeg izvješća u kolovozu 2017.

U odjeljku 3. detaljnije se opisuju različiti aspekti kvalitete povezani s kratkoročnim statistikama.

U odjeljku 4. navode se neke činjenice koje se odnose na troškove i opterećenje povezano s prikupljanjem i obradom podataka za kratkoročne statistike.

U zadnjem odjeljku navode se izgledi za budući razvoj kratkoročnih statistika, posebno u vezi s Uredbom (EU) 2019/2152 o europskim poslovnim statistikama (EBS)³.

2. PREGLED KRATKOROČNIH STATISTIKA I NAJVAŽNIJA KRETANJA

Kratkoročnim se statistikama osigurava velik broj glavnih europskih ekonomskih pokazatelja (PEEI)⁴ koji su razvijeni u cilju praćenja gospodarskog razvoja (poslovni ciklus) Europske unije i njezinih država članica te, posebno, provedbe monetarne politike u europodručju. Ti su pokazatelji: industrijska proizvodnja, vrijednost industrijskog *outputa* na domaćem tržištu, industrijske uvozne cijene, proizvodnja u području graditeljstva, opseg trgovine na malo, ukupni prihod u području usluga (osim usluga trgovine na malo), građevinske dozvole i indeksi cijena uslužnih djelatnosti pri pružateljima usluga.

Najvažniji su korisnici kratkoročnih statistika Europska središnja banka i nacionalne središnje banke, ali ti podaci imaju veliku važnost i za Europsku komisiju, nacionalne vlade, istraživačke institute te za poduzeća i poslovne organizacije. Isto tako, kratkoročnim statistikama osiguravaju se i glavni ulazni podaci za druga statistička područja, kao što su nacionalni računi.

Kratkoročne statistike najčešće se upotrebljavaju za analizu gospodarskih trendova, predviđanje i modeliranje. Potrebne su i za pripremu odluka o politikama, potrebe istraživanja, provjeru i potvrđivanje podataka iz drugih izvora te kao osnova za donošenje poslovnih odluka. Poduzeća mogu upotrijebiti rezultate kratkoročnih statistika u razne druge svrhe (npr. uporaba indeksa vrijednosti *outputa* u indeksiranim ugovorima).

¹ SL L 162, 5.6.1998., str. 1.

² COM (2003) 36 final od 29.1.2003.; COM (2008) 340 final od 9.6.2008.; COM (2011) 329 final od 8.6.2011.; COM (2014) 381 final od 26.6.2014.; i COM (2017) 411 final od 2.8.2017.

³ Uredba (EU) 2019/2152 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. studenoga 2019. o europskim poslovnim statistikama i stavljanju izvan snage deset pravnih akata u području poslovnih statistika (SL L 327, 17.12.2019., str. 1.).

⁴ Izvorni popis PEEI-ja utvrđen je 2002. (Komunikacija Komisije Europskom parlamentu i Vijeću o statističkim podacima u europodručju, COM(2002) 661 final od 27.11.2002.).

Kako bi osigurao relevantnost kratkoročnih statistika za svoje korisnike i dodatno poboljšao kvalitetu podataka, Eurostat je od zadnjeg izvješća o kratkoročnim statistikama u kolovozu 2017. poduzeo niz inicijativa.

Restrukturiranje i promjene poslovnih modela u nekim multinacionalnim poduzećima dovode do neočekivanih znatnih revizija nekih kratkoročnih statističkih pokazatelja i podataka iz nacionalnih računa. Eurostat je u suradnji s nacionalnim statističkim tijelima uspostavio „sustav ranog upozoravanja (EWS)”. Uloga tog mehanizma osigurati je da Eurostat bude pravodobno obaviješten o očekivanim promjenama u poslovnim statistikama i nacionalnim računima do kojih dolazi zbog događaja povezanih s globalizacijom u multinacionalnim poduzećima te da predmetna nacionalna statistička tijela usklađeno i koordinirano prilagođavaju statističke podatke. Sudjelovanje statističkih tijela u sustavu ranog upozoravanja dobrovoljno je te je osigurana povjerljivost poslovnih podataka⁵.

Kako bi se poboljšala kvaliteta pokazatelja za proizvodnju u graditeljstvu i za građevinske dozvole, Eurostat je osnovao e-radnu skupinu koja se redovito sastajala kako bi razmjenjivala dobre prakse i poboljšavala dostupne metodološke smjernice o tim pokazateljima. Nadalje, podaci o graditeljstvu poboljšani su zahvaljujući bespovratnim sredstvima koje je Eurostat osigurao nacionalnim statističkim tijelima.

Kao odgovor na globalnu financijsku krizu, 2010. osnovan je Europski odbor za sistemske rizike (ESRB) koji nadzire financijski sustav EU-a i sprečava sistemske rizike⁶. Dio zadaća ESRB-a izdavanje je upozorenja i preporuka. Eurostat je na temelju preporuka ESRB/2016/14 i ESRB/2019/3 radio na razvoju pokazatelja za poslovne nekretnine (CREI); u tom kontekstu kratkoročne statistike bile su usmjerene na pokazatelje za početak izgradnje, dovršetak izgradnje i stope slobodnih radnih mjesta. Ti novi statistički pokazatelji razvijaju se uz pomoć radnih skupina stručnjaka iz država članica i bespovratnih sredstava za potporu metodološkom radu.

U skladu s člankom 11. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1165/98 Eurostat i nacionalna statistička tijela uveli su nove pondere za agregiranje kratkoročnih statističkih indeksa u 2018. s baznom godinom 2015.

3. PODRUČJE PRIMJENE I USKLAĐENOST S UREDBOM O STS-U

Eurostat prati usklađenost država članica s Uredbom o STS-u u pogledu pravodobnosti i cjelovitosti. Za svaku se zemlju dva puta godišnje izračunava sveobuhvatna ocjena usklađenosti kojom su obuhvaćeni svi pokazatelji⁷. Općenito, rezultati praćenja pokazuju visok stupanj usklađenosti s tom uredbom. Dana 1. travnja 2020. prosječni rezultat u EU-27 iznosio je 9,7 (od 10), a velik broj država članica u potpunosti je bio usklađen. Kvaliteta kratkoročnih statistika dobiva se na temelju različitih aspekata kvalitete opisanih u *Kodeksu prakse europske statistike*⁸.

⁵ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/economic-globalisation/early-warning-system> (dostupno na engleskom, francuskom i njemačkom jeziku).

⁶ <https://www.esrb.europa.eu/home/html/index.hr.html>

⁷ Pri procjeni usklađenosti u obzir se uzimaju potpunost i pravodobnost nacionalnih dostava podataka. Vrijednost se izračunava ovisno o tome jesu li podaci potpuno usklađeni, gotovo potpuno usklađeni (nedostaju im manji elementi), djelomično usklađeni ili uglavnom nepotpuni.

⁸ Europski kodeks statističke prakse dostupan je na: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/quality/european-statistics-code-of-practice>.

3.1. Točnost, pouzdanost, dosljednost i usporedivost

Uredbom Komisije (EZ) br. 1503/2006⁹ uvedene su zajedničke definicije za kratkoročne statistike kako bi se osigurala dosljednost i usporedivost podataka. Eurostat i nacionalni uredi za statistiku blisko surađuju kako bi se zadržao i poboljšao visok stupanj točnosti, pouzdanosti i dosljednosti kratkoročnih statističkih pokazatelja. Metodološki okvir koji je uspostavljen Uredbom o STS-u stalno se poboljšava savjetovanjem s tehničkim stručnjacima i posebnim tematskim radnim skupinama.

Usprkos jedinstvenim definicijama države članice ne moraju imati isti pristup izradi statističkih podataka. U skladu s načelom supsidijarnosti te kako bi se uzele u obzir nacionalne razlike, npr. u pogledu veličine, strukture gospodarstva i dostupnosti administrativnih podataka, Uredbom o STS-u dopušta se da države članice donesu odluku o najučinkovitijim i najdjelotvornijim načinima prikupljanja i obrade podataka.

Osim toga, Eurostat surađuje s drugim međunarodnim organizacijama kako bi se povećala usporedivost podataka i metodologija izvan granica Europske unije.

3.2. Pravodobnost i točnost

Kratkoročne statistike među prvim su službenim podacima koji upućuju na najnovija gospodarska kretanja. Uredbom o STS-u propisuju se vrlo kratki rokovi za dostavu nacionalnih podataka Eurostatu¹⁰. U tablici 2. prikazani su rokovi za dostavu podataka Eurostatu (treći stupac) te ciljni rokovi koje je Gospodarski i financijski odbor (EFC) utvrdio u svojem izvješću o zahtjevima za davanje podataka u europskoj monetarnoj uniji. U posljednjem stupcu prikazani su važeći rokovi za objavu (npr. putem tematskih izvješća za javnost i internetskih izvješća o bazi podataka).

Općenito se pravodobnost kratkoročnih statistika može smatrati vrlo dobrom. Do kašnjenja obično dolazi samo ako je dostava predviđena na dan vikenda ili državni praznik.

Korisnike se o datumu objave izvješća za javnost obavještava znatno unaprijed putem kalendara objave izvješća za javnost, koji se nalazi na internetskim stranicama Eurostata¹¹. Prijašnjih godina ispoštovani su svi rokovi koji su najavljeni u kalendaru.

Tablica 2.: Pravodobnost – broj dana od kraja referentnog razdoblja ^{a)} do roka za dostavu, Uredba o STS-u, ciljni rokovi Gospodarskog i financijskog odbora te stvarna objava agregiranih vrijednosti za europodručje (2020.)

Pokazatelj	Periodičnost	Rokovi iz Uredbe o STS-u ^{b)}	Ciljni rokovi Gospodarskog i financijskog odbora za	Objava ukupnih vrijednosti za europodručje ^{d)}
------------	--------------	--	---	--

⁹ Uredba Komisije (EZ) br. 1503/2006 od 28. rujna 2006. o provedbi i izmjeni Uredbe Vijeća (EZ) br. 1165/98 o kratkoročnim statistikama u pogledu definicija varijabli, popisa varijabli i učestalosti sastavljanja podataka (SL L 281, 12.10.2006., str. 15.).

¹⁰ Izvorni rokovi iz Uredbe (EZ) br. 1165/98 dalje su skraćeni Uredbom (EZ) br. 1158/2005 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. srpnja 2005. o izmjeni Uredbe Vijeća (EZ) br. 1165/98 o kratkoročnim statistikama (SL L 191, 22.7.2005., str. 1.).

¹¹ Kalendar je dostupan putem poveznice: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/short-term-business-statistics/overview>. (dostupno samo na engleskom, francuskom i njemačkom jeziku).

			2020. ^{c)}	
Industrijska proizvodnja	Mjesečno	40	40	47
Vrijednost industrijskog <i>outputa</i> na domaćem tržištu	Mjesečno	35	35	33
Industrijske uvozne cijene	Mjesečno	45	45	37
Proizvodnja u sektoru graditeljstva	Mjesečno	45	45	50
Građevinske dozvole	Tromjesečno	90	90	92
Ukupni prihod u trgovini na malo	Mjesečno	30	30	34
Ukupni prihod u (ostalim) uslužnim djelatnostima	Tromjesečno	60	60	64
Vrijednost <i>outputa</i> u području usluga	Tromjesečno	90	90	92

- a) Referentno razdoblje vremensko je razdoblje za koje se prikupljaju ili izračunavaju statistički rezultati i na koje se potom te vrijednosti odnose. Za kratkoročne statistike to je mjesec ili tromjesečje.
- b) Rokovi za prijenos podataka Eurostatu u okviru Uredbe o kratkoročnim statistikama; za manje zemlje mogu se primijeniti duži rokovi.
- c) Ciljni rokovi utvrđeni u *Izvešću o stanju u pogledu zahtjeva za davanje podataka u europskoj monetarnoj uniji iz 2020.* Gospodarskog i financijskog odbora.
- d) Broj dana od kraja referentnog razdoblja do dana objave (npr. izvješće za javnost, objava podataka).

3.3. Revizije kratkoročnih statističkih pokazatelja

Kako bi se poštovali rokovi za objavu, prvi rezultati kratkoročnih pokazatelja moraju se temeljiti na preliminarnim, procijenjenim i nepotpunim podacima. Nakon prve objave podataka i nakon dodavanja zakašnjelih podataka rezultati se istraživanja revidiraju. No podaci se mogu revidirati i zbog mnogih drugih razloga, koji uključuju sezonsko usklađivanje, usporedbu s referentnim vrijednostima (eng. *benchmarking*), nove i/ili poboljšane izvore podataka te ispravke pogrešaka ili metodološke izmjene. Revizije su obično prilično ograničenog opsega, posebno na ukupnoj razini EU-a i razini europodručja.

Kako bi se procijenila kvaliteta prvih rezultata četiriju kratkoročnih statističkih pokazatelja koji se mjesečno objavljuju putem izvješća za javnost, analizirane su promjene stopa mjesečnog rasta u vremenu između prve i druge objave za 2017., 2018. i 2019.

U tablici 3. prikazan je prosječni opseg revizija stopa rasta u vremenu između prve i druge objave nakon mjesec dana za ukupne vrijednosti četiriju kratkoročnih statističkih pokazatelja za europodručje koji se objavljuju u izvješću za javnost (drugi stupac). Navedeni opseg jednak je ili je blizu nuli, što znači da se revizije stopa rasta naviše i revizije stopa rasta naniže međusobno poništavaju, tj. čini se da nema znatne sustavne pristranosti koja bi vodila precjenjivanju ili podcjenjivanju rezultata.

Kad je riječ o apsolutnim vrijednostima (treći stupac), prosječne revizije variraju od 0,1 za vrijednosti industrijskog *outputa* do 0,4 postotnih bodova za proizvodnju u sektoru graditeljstva. Razlike među pokazateljima rezultat su različitih metoda izrade i revizije. Iako se vrijednosti industrijskog *outputa* često uopće ne revidiraju, pokazatelji proizvodnje mogu se čak revidirati nekoliko godina nakon prve objave.

Prosječne stope rasta (u smislu apsolutnih vrijednosti iz druge objave) prikazane su u četvrtom stupcu. U posljednjem stupcu prikazan je odnos između rezultata revizije stope rasta i same stope rasta (u vrijeme druge objave). Ta brojka preciznije opisuje opseg revizija jer se učinak revizije od x postotnih bodova razlikuje ovisno o tome primjenjuje li se na relativno visoku ili na relativno nisku stopu rasta.

Tablica 3.: Opseg revizije za četiri glavna kratkoročna statistička pokazatelja, 2017.–2019. ^{a)}

1	2	3	4	5
	Prosječna revizija b)	Prosječna apsolutna revizija c)	Prosječna apsolutna stopa rasta	Relativna prosječna revizija d)
Industrijska proizvodnja	0,0	0,2	0,7	0,2
Vrijednost industrijskog <i>outputa</i> (domaće tržište)	0,0	0,1	0,3	0,2
Proizvodnja u sektoru graditeljstva	0,2	0,4	0,9	0,4
Opseg trgovine na malo	0,1	0,2	0,6	0,4

a) Sezonski usklađene stope rasta pokazatelja za europodručje.

b) Razlike među stopama rasta iz prve i druge objave, prosjek 2017.–2019.

c) Apsolutne razlike među stopama rasta iz prve i druge objave, prosjek 2017.–2019.

d) Omjer apsolutne revizije (treći stupac) i apsolutne stope rasta iz druge objave (četvrti stupac), prosjek 2017.–2019. Razlike su nastale zbog pogrešaka pri zaokruživanju.

U prvoj polovini 2020. uslijed pandemije bolesti COVID-19 pojavili su se ozbiljni izazovi za kratkoročne statistike. Zbog ograničenja kretanja i drugih mjera često nije bilo moguće doći do poduzeća radi prikupljanja podataka. Nezapamćeni pad i porast gospodarskih aktivnosti otežali su procjene. Produljenjem rokova za izvješćivanje o porezima i sličnim mjerama za smanjenje opterećenja poduzeća smanjila se dostupnost administrativnih podataka za statistiku. Kako bi podržao nacionalna statistička tijela, Eurostat je organizirao internetski sastanak radi rasprave o problemima i rješenjima te pružanja metodoloških smjernica o pitanjima kao što su procjene i postupanje s podacima koji nedostaju. Unatoč poteškoćama, objava kratkoročnih podataka nije znatno kasnila i poštovani su svi rokovi za objavu.

U tablici 4. prikazan je pregled revizija podataka za razdoblje od ožujka do lipnja 2020. Može se uočiti da su se revizije povećale u apsolutnom smislu, dok je u prvim objavama, za razliku od drugih, uočljiva opća pristranost, koja upućuje na konzervativne prve procjene kada su se tijekom pandemije bolesti COVID-19 kratkoročni statistički pokazatelji znatno smanjili. U odnosu na povećane apsolutne stope promjena pokazatelja, rezultati revizije čak su se poboljšali tijekom tog razdoblja.

Tablica 4.: Opseg revizije za četiri glavna kratkoročna statistička pokazatelja u razdoblju ožujak 2020. – lipanj 2020. ^{a)}

1	2	3	4	5
	Prosječna revizija b)	Prosječna apsolutna revizija c)	Prosječna apsolutna stopa rasta	Relativna prosječna revizija d)
Industrijska proizvodnja	-0,4	0,4	10,6	0,0
Vrijednost industrijskog <i>outputa</i> (domaće	-0,2	0,2	1,2	0,1

tržište)				
Proizvodnja u sektoru graditeljstva	-1,4	2,4	16,0	0,1
Opseg trgovine na malo	-0,8	1,8	11,0	0,2

a) Sezonski usklađene stope rasta pokazatelja za europodručje.

b) Razlike među stopama rasta iz prve i druge objave, prosjek ožujak 2020. – lipanj 2020.

c) Apsolutne razlike među stopama rasta iz prve i druge objave, prosjek ožujak 2020. – lipanj 2020.

d) Omjer apsolutne revizije (treći stupac) i apsolutne stope rasta iz druge objave (četvrti stupac), prosjek ožujak 2020. – lipanj 2020. Razlike su nastale zbog pogrešaka pri zaokruživanju.

3.4. Dostupnost, jasnoća i raspoloživost metapodataka

Eurostat godišnje objavi 48 izvješća za javnost u području kratkoročnih statistika, tj. mjesečne objave za četiri glavna pokazatelja (industrijska proizvodnja, vrijednost industrijskog *outputa*, proizvodnja u području graditeljstva i opseg trgovine na malo). Prijašnjih godina sva su izvješća za javnost objavljena prema rasporedu.

Svi europski kratkoročni statistički podaci dostupni su na internetskim stranicama Eurostata i besplatni su. U odjeljku posvećenom kratkoročnim statistikama¹² dostupna je cjelokupna baza podataka kratkoročnih statistika, ali i određen broj unaprijed određenih statističkih tablica. Osim toga u tom se odjeljku nalaze informacije o pravnoj osnovi za kratkoročne statistike i brojne metodološke publikacije. Metapodacima za ukupne vrijednosti za EU i nacionalnim metapodacima o raznim kratkoročnim statističkim pokazateljima, koji su također dostupni u tom odjeljku, nedavno su dodani pokazatelji kvalitete i uspješnosti.

Sažeti članci o svim kratkoročnim statističkim pokazateljima i brojni članci o metodološkoj pozadini objavljuju se na internetskoj platformi u obliku *wikija Statistics Explained*¹³.

4. TEKUĆI TROŠKOVI STATISTIČKOG SUSTAVA I OPTEREĆENOST PODUZEĆA

Pokazalo se da je iznimno teško izmjeriti troškove (prikupljanja, obrade i objave podataka za statističke sustave) i opterećenje (za poduzeća koja osiguravaju podatke) koji proizlaze iz kratkoročnih statistika. U skladu s načelom supsidijarnosti zavodi za statistiku primjenjuju različite metode za prikupljanje i izradu podataka. Primjerice, izvori se podataka razlikuju: neke zemlje upotrebljavaju podatke dobivene istraživanjima, druge se oslanjaju na sekundarne administrativne izvore, a treće kombiniraju jedne i druge podatke. Metode istraživanja i alati za prikupljanje podataka također se razlikuju. Stoga je pri usporedbi procjena troškova i opterećenja država članica potreban najveći oprez. Nadalje, pri procjeni troškova i opterećenja povezanih s kratkoročnim statistikama treba uzeti u obzir i koristi jer su ti podaci važni ulazni podaci za druge statistike (posebno za nacionalne račune).

Podaci država članica o opterećenju prikupljanja tih statistika pokazali su da je poduzećima u prosjeku potrebno oko 20 minuta mjesečno kako bi ispunila statističke zahtjeve za prikupljanje podataka o proizvodnji (industrija i graditeljstvo), za prikupljanje podataka o cijenama potrebno je otprilike 15 minuta mjesečno, a podatke o ukupnom prihodu lakše je prikupiti (5 do 10 minuta mjesečno). Međutim, ti su podaci samo grube naznake jer su razlike među državama članicama poprilično velike.

¹² <http://ec.europa.eu/eurostat/web/short-term-business-statistics/overview> (dostupno na engleskom, francuskom i njemačkom jeziku).

¹³ http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Short-term_business_statistics (dostupno samo na engleskom jeziku).

5. **BUDUĆA KRETANJA U PODRUČJU KRATKOROČNIH STATISTIKA**

Tijekom posljednjih 20 godina udio usluga na tržištu (osim usluga u području bankarstva i osiguranja) povećao se s 43,0 % na 47,6 %¹⁴. Kako bi na odgovarajući način prenio sve veću važnost uslužnog sektora u kratkoročnim statistikama, Eurostat je, u suradnji s državama članicama te nakon temeljitog savjetovanja s ključnim korisnicima, pripremio prijedlog za sveobuhvatno proširenje i poboljšanje zakonodavne osnove za kratkoročne statistike radi bolje obuhvaćenosti uslužnog sektora.

Novi zahtjevi za kratkoročne poslovne statistike dio su Uredbe (EU) 2019/2152 i Provedbene uredbe Komisije (EU) 2020/1197¹⁵.

Konkretno, prema Uredbi (EU) 2019/2152 pokazatelj proizvodnje (opsega) za uslužne djelatnosti (osim financijskih i javnih usluga) uključit će se u skup kratkoročnih statističkih pokazatelja od siječnja 2021. Osim toga, proširit će se opseg uslužnih djelatnosti obuhvaćenih različitim kratkoročnim statističkim pokazateljima. Novi pokazatelj proizvodnje usluga (ISP) imat će mjesečno referentno razdoblje i trebao bi biti dostupan 60 dana nakon referentnog razdoblja. Osim bolje obuhvaćenosti uslužnih djelatnosti kratkoročne će se statistike pojednostavniti i više uskladiti u nekoliko drugih aspekata, na primjer u pogledu rokova za prijenos, uporabe statističkih jedinica i definicije razreda veličine zemalja. Sve izmjene primjenjivat će se od referentnog razdoblja siječanj 2021. ili prvo tromjesečje 2021.

Izmjenama će se zajamčiti da kratkoročne statistike i dalje ispunjavaju svoju zadaću točnog i primjerenog mjerenja kretanja poslovnog ciklusa u gospodarskom okruženju koje se brzo mijenja.

U skladu s člankom 25. Uredbe (EU) 2019/2152, Uredba o STS-u stavit će se izvan snage s učinkom od 1. siječnja 2024.

¹⁴ EU-27, bruto dodana vrijednost, ulančane vrijednosti, Eurostat, nacionalni računi, vlastiti izračuni.

¹⁵ Provedbena uredba Komisije (EU) 2020/1197 od 30. srpnja 2020. o utvrđivanju tehničkih specifikacija i modaliteta u skladu s Uredbom (EU) 2019/2152 Europskog parlamenta i Vijeća o europskim poslovnim statistikama i stavljanju izvan snage deset pravnih akata u području poslovnih statistika (SL L 271, 18.8.2020.).